

"Stajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krone, za Ogrsko 5 K 50. vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštne. Naročnino je platiči naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravništvo se nahaja v Ptaju, gledališko poslopje štev. 3.

"Slava Tebi, ki si nas kmete ljubil!"

"Kmečki stan, sprečen stan!"

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vraca. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80— za $\frac{1}{2}$ strani K 40— za $\frac{1}{4}$ strani K 20— za $\frac{1}{8}$ strani K 10— za $\frac{1}{16}$ strani K 5— za $\frac{1}{32}$ strani K 2.50 za $\frac{1}{64}$ strani K 1—. Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 11.

V Ptaju v nedeljo dne 12. marca 1916.

XVII. letnik.

Svetovna vojska

Lepi uspehi na vseh bojiščih. — Ruske izgube v preteklem letu znašajo čez 2 milijona mož. — Nemške zmage pri Verdunu. — Krasni uspehi na morju. — Zmage naših letalcev.

Avstrijsko uradno poročilo od petka.

K.-B. Dunaj, 3. marca. Iz vognega tiskovnega stana se poroča:

Na vseh treh bojiščih trajai mir.

Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od petka.

K.-B. Berlin, 3. marca (W.-B.). Iz vlega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Jažno-vzhodno od Yperna ob kanalu vdrli so Angleži v postojanku „Pastion“, ki smo jim jo dne 14. februarja odvzeli, in so sunili celo v ozki fronti do naših prejšnjih spredajšnjih jarkov. Iz teh so bili takoj zopet vrženi; v posameznih delih „Pastione“ se še držijo. — Južno od kanala La Bassée je prišlo je v nasledovanju sovražnih razstrelb pred našo fronto do živahnih bližinskih bojev. — V Champs-aux-Mines je sovražna artiljerija svoj ogenj mestoma do velike ljutosti. — V gozdu Bolante severno-vzhodno od La Chalade v Argonah bil je en francoski delni napad lahko zavrnjen. — Na visočinah vzhodno od Maase očistili smo po krepki artiljerijski pripravi vas Douaumont in smo potisnili svoje črte zapadno ter južno vasi ter pancerske trdnjave v ugodnejše postojanke. Dobili smo čez 1000 vjetih in 6 težkih topov. — Naši letalci obmetali so v trdnjavskem okrožju od Verduna francoske čete uspešno z bombarjadi. Letjnant Immelman se strelil je vzhodno od Donai svoje deveto sovražno letalo, neki angleški dvokrovnik z dvema oficirji, od katereh je eden mrtev, drugi pa težkoranjen.

Vzhodno bojišče. Patruljski boji ob Duni vzhodno od Friedrichstada, ter ob Sereč v Szczecinu-fronti.

Balkansko bojišče. Nič novega.

Vrhovno armadno vodstvo.

Celotni plen pri Durazzu: 34 italijanskih topov in 11.400 pušk.

(Avstrijsko uradno poročilo od sobote.)

K.-B. Dunaj, 4. marca. — Uradno se danes razglaša:

Rusko bojišče. V pokrajini Dubnici poskusili so Rusi včeraj zjutraj pridobiti levo obrežje Ikwę. Bili so odbiti. — V sovražnem časopisu vedno se ponavljajoča vest o veliki in srečno napredovanju ruski ofenzivi ob Dnejestru ter pri Černovicah je samoumevno popolnoma neresnična. Naš fronta ni tam v pretekli polovici leta nobene spremembe doživel.

Italijansko bojišče. Nobeni posebni dogodki.

Južno-vzhodno bojišče. Nespremenjeno mir. Kakor se je zdaj dognalo, se je pri Durazzu 34 italijanskih kanonov in 11.400 pušk zaplenilo.

Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Nemški plen pri Verdunu 115 kanonov in 161 strojnih pušk.

(Nemško uradno poročilo od sobote).

K.-B. Berlin, 4. marca (W.-B.). Iz vlega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Boji južno-vzhodno od Yperna so se začasno vstavili. Od nas pred 14. februarjem držana postojanka je trdno v naši roki, „Pastion“ pa je ostala sovražniku.

Zivahni topovski boji v Champs-aux-Mines je izjavil se je slabiji sovražni napad. Na obeh straneh Maase povečali so Francozi svoje artiljerijsko delovanje in so po veliki pomnožitvi svojega ognja vas Douaumont ter naše sedne črte napadli. Bili so deloma v bližinskem boju pod velikimi izgubami nazaj vrženi in so izgubili poleg tega zopet čez 1000 nemarjanj vjetih.

Glasom pri pospravljanju bojišča doslej dognanih podatkov povisal se je plen iz bojev od 22. februarja za 37 kanonov in 75 strojnih pušk na

115 kanonov in 161 strojnih pušk. — Pri Oberseptu (severno-zapadno Pfirta) poskušal je sovražnik zaman, pridobiti nazaj mu dne 13. februarja odvzeto postojanko. Njegov prvi sunek dospel je z deli do naših jarkov, ki so bili s protinapadi zopet očiščeni. Naš zapiralni ogenj

pripustil je ponovitev napada le deloma k razvitku priti. Po izgubi mnogih mrtvih in ranjenih ter 80 vjetih moral je nasprotnik na svojo postojanko nazaj iti.

Vzhodno bojišče. V nekem malem boju bili so Rusi iz svojih postojank pri Aleseviči vrženi.

Balkansko bojišče. Položaj je nespremenjen.

Vrhovno armadno vodstvo.

Avstrijsko uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Dunaj, 5. marca. Uradno se danes razglaša:

Položaj je na vseh bojiščih nespremenjen.

Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Berlin, 5. marca. (W.-B.) Iz vlega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Protiv večerni zapričel je živahni sovražni ogenj na raznih mestih fronte. Med Maase in Mosel bila je francoska artiljerija trajno tako delavna in je obstrelevala začasno pokrajino Douaumonta s posebno ljutostjo. Infanterijski boji se niso vršili. — Da preprečimo nepotrebine izgube, izpraznili smo včeraj pri gozdarstvu Thiaville (severno-vzhodno od Badonviller) Francozem dne 28. februarja odvzeti jarek pred obsegajočim sovražnim množinskim ognjem.

Vzhodno bojišče. V pokrajini Illyria zamoglo se je neki od Rusov v naključju na razstrelbe nameravani napad v našem ognju preprečiti. Sunki sovražni poizvedovalni oddelki tudi na drugih krajih fronte bili so zavrnjeni.

Balkansko bojišče. Nič novega.

Vrhovno armadno vodstvo.

Avstrijsko uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Dunaj, 6. marca. Uradno se danes razglaša:

Rusko in južno-vzhodno bojišče. Nič novega.

opazilo močni železniški promet, bila je z dobri uspehom od naših letalcev napadena.

Balkansko bojišče. Nič novega.

Vrhovno armadno vodstvo.

Dva milijona ruskih izgub leta 1915.

Iz Stockholma poročajo z dne 6. t. m.: Glasom poročila neke iz Rusije se vrnivše osebnosti, ki je zamogla vpogledati v dotična poročila, znašale so leta 1915 ruske izgube 1.942 610 mož, od katerih je bilo ranjenih 476.155, medtem ko so ostali mrtvi. Izguba na oficirjih znaša 124.433.

Preteči položaj na Iranskem.

K.B. London, 6. marca. List "Times" pribreže daljši članek glede naraščanja nezadovoljnosti na Iranskem, kjer počasta nacijonskično tajno društvo "Sinn fein" pologoma kreplječe. "Times" zahteva odločni nastop. Položaj še ni nevaren, ali grozi pa, da to postane.

Bolni napljenih : Sanatorium Aflenz

Hofacker (830) Štajersko, Prostoj.

Nevednost in zloba.

Prestrašeno gleda človek, kako se v zadnjem času kot ena najhujših posledic vojne razširjata med zbeganim prebivalstvom nevednost in zloba, ki jo gotovi okiani ljudje seveda iz naravnega ali političnega sovraštva še nalašč razširjajo. Govori se o nekakem "Burgfriede" za časopisje in politične stranke. Ali nam se zdi, da gotovi ljudje ne morejo brez hujskarije živeti. Ker pa jim cenzura in preki sod preprečuje običajno hujskarjo, zato skušajo z gorostasnimi govoricami, zahrbtnim sumničenjem in z razširjenjem babjeverske nevednosti itak revno ljudstvo še bolj ponemuti ter še v večjo duševno revščino spraviti. V interesu tega ljudstva, še bolj pa v interesu premile naše domovine leži, da se proti temu žalostnemu močvirju nevednost odločno nastopi.

Gotovo je, da ima razširjenje te nevednosti gotove politične cilje in namene.

Za danes hočemo omeniti le en slučaj. Ptujski velezaslužni župan g. Jožef Ornig, ki je v gospodarskem ciziru gotovo največji dobrotnik tega okraja, dobil je te dni naravnost zverinsko, seveda nepodpisano pismo iz okolice. V pismu se mu očita, da je on krv vpeljavje kart za kruh in moko, pomanjkanja moke in kruha ter drugih živiljenskih sredstev; grozi se mu, da se ga bode z njegovo družino vred pobilo in z bombami v zrak spustilo, da se bode po končani vojni vse ptujsko mesto v zrak spustilo, začgallo in boge kaj se vse z njim storilo; govori se o tem, da se po travnikih pšenico raztroša in zažiga, medtem ko ljudje nimajo kruha, da je on (Ornig) za "vampaste purgarje" zaplenil žito itd. itd.

Pismo samo seveda nima nobenega pomena, čeprav bi prišel pisek — ali pisateljica — zradi njega lahko na vislice. Ali dokaz je to pismo, da izobražena slovenska javnost zdaj v vojnem času pozablja na svojo nalogo, podučiti nevedno ljudstvo?

Zakaj so temu ljudstvu ne pove, da mesto Ptuj in njegov župan Ornig ljudstvu nista odvzela niti posameznega hrana žita? Vse žito je zaplenila iz potrebnih vzrokov ces. in kralj. vlada, ki je bila v to postavno opravičena. Ces. in kralj. vlada je žito izročila posebnemu

zavodu za vojni promet z žitom; ta je pusti zmleti in oddaja moko po postavnih določbah prebivalstvu.

Zakaj se temu nevednemu ljudstvu ne pove, da krušne in močne karte ni v poveljal ptujski mestni urad ali pa župan Ornig, marveč da jih je v peljala zopet ces. in kr. vlada? Ako hoče Ornig ali kak drugi "purgar" kapiti kos kruha ali kilo moke, mora ravno tako karto imeti, kakor zadnji haložanski viničar. Razlika je le ta, da je v mestu nadzirovanje mnogo strožje nego na deželi. Da pa primanjkuje semintja moke, so krivi deloma tudi kmetovalci, ki zatajijo svoje zaloge žita ali ga na skrivnem odeluhom prodajajo. Ptujsko mesto je na tem nedolžno, kakor je "kralj Matjaž" nedolžen na svetovni vojni.

Bodimo si vendar odkritočni! Vojne posledice čuti vsakdo, v mestu kakor na deželi! Vsakdo se mora pokoriti zahtevam tega resnega časa. Pomanjkanje se čuti povsodi, — še bolj pri naših sovražnikih. Ali to pa na noben način ne gre, da bi se od nevedne strani na podlagi tega naravnega pomanjkanja in te bede pričelo groziti s požigom in pobojem, to pa samo iz starega sovraštva proti nemškemu mestu. To na noben način ne gre in tudi oblast mora v interesu patriotskega čuta prebivalstva take izgredje novedenosti z vsemi sredstvi zatrepi. Mesto je in bode vedno navezano na deželo, dežela pa na mesto. Drug brez druga ne moreta izhajati. Zato je najgrša zlobnost, ako se zdaj v teh težkih časih hujška in pritajeno pozivlja na sovraštvo.

Prosimo slavno oblast, da ona vmes poseže in prepotrebno složnost vsega avstrijskega prebivalstva varuje!

Delovanje vojnih zavodov za promet žita.

Zdaj vendar videli smo napol jasno. Po-svetovalni zbor vojnega zavoda za promet z žitom je zboroval dne 20. in 21. januarja t. l., predsednik secesijski šef dr. vitez pl. Schonka, novoimenovani vicepredsednik, obenem ravnatelj Hermann Reif in drugi poročevalci so dali pojasnila, ki nudijo prebivalstvu pravo sliko o poslovanju zavoda.

Najpoglavitnejše očitanje proti zavodu, ki se je dvignilo glasno in javno, je bilo, da cene zrnja in moke ne stojijo v pravem razmerju, da je razlika med njimi mnogo prevelika, da so cene moke torej predvsem v zraku in da zavod preveliko dobička jemlje. Zavod je številki dokazal, da njegovi troški, za katere se je 20 h pri 100 kilah računalno, v resnici le 17.74 h za meterski cent znašajo. Ako se odtegne od tega obresti obratnega kapitala, ostane za upravne troške le okroglo 12 h za meterski cent, od katerih zopet le okroglo 5% h na personalne troške pada. To ni ve-

liko in stem smo lahko mirno zadovoljni. Trgovina z žitom gotovo ni imela dovolj s 177 h zaslukom in je mnogo več kot zasluk v žep vtaknila.

Ali zdaj kardinalna točka: Kam gre resnični, mnogo višji zasluk zavoda na avstrijskem žitu, zakaj se porabi?

Tu je zavod v svojem poročilu javno priznal, da razlika v cenah, po katerih žito mlinom odkaže, ter zasluk zavoda znaša: pri pšenici 2 K 30 h, pri riži 2 K 28 h za 100 kil. Zavod pa je povedal tudi enkrat odkrito, zakaj se ta veliki zasluk pri avstrijskemu žitu porablja, namreč za poplačanje višjih cen za ogrske in rumunske žito.

Ogrska pšenica pride mnogo dražja, nego domača; ker se pa ne more razne močne cene določiti, mora se stvar z ednakomerno razdelitijo poravnati.

Domača pšenica stane najvišja cena K 34 — provizija znaša (3 odstotke) 1.02 srednja vozina 1. — upravljeni troški —30

skupaj K 36.32 Ogrska pšenica stane najvišja cena K 39 — srednja vozina 2.50 upravljeni troški —30

skupno K 41.80

Ker pa zavod mlinom pšenico ednakomerno z 39 K 24 h zaračuna, pridobi pri vsakih 100 kilah štajerskega blaga 2 K 92 h, plača pa gori pri vsakih 100 kilah ogrske pšenice 2 K 54 h.

Še dražja kakor ogrska pšenica pride seveda rumunska in nevtralna Rumunija dela pri svoji žitni dobavi krasne "ksefte". Natančne številke o tem niso prišle v javnost; ali iz pšeničnih cen in troškov vozne in se lahko izračuni, da stane zavod rumunska pšenica čez 60 K za meterski cent. Ni čudno, da se je Ogrska za svoj, ji pristojni del rumunske žita zahvalila in ga velikodusno totranski državni polovici priprustila.

Na vprašanje, kako to pride, da so cene na Ogrskem toliko višje, da se tamošnje kmetovalec napram avstrijskim toliko odlikuje, se je odgovorilo, da stoji Ogrska na stališču, da je prej avstrijska industrija iz Ogrske mnogo milijonov vlekla, zato pa je pravično, ako zdaj del teh milijonov zopet na Ogrsko nazaj pride; želeti pa je, da imajo ogrski kmetovalci prav lepe dohodke, da bi bili tudi krepki kupci ...

Ogrska se postavi torej v tem jako važnem vprašanju na stališče: morali smo mnogo let sem avstrijske industrijske izdelke kupovati, ker smo jih rabili in smo zanje visoke cene plačevali. Pravično je tedaj, da zdaj, ko leži ugodnost na naši strani, ko Avstrija našo pšenico potrebuje, mi to ugodnost izrabimo in da se vrne del avstrijski industriji plačanih svet našemu kmetijstvu, da zamore to krepko kupovati in s tem domačo industrijo okrepati.

Za kakšne svote se gre tukaj, kaže sledi račun: Ogrska dobavlja v tem žetnem letu na

Naš prestolonaslednik na bojišču.

Mladi ali hrabi naš prestolonaslednik nadvojvoda Karl Franc Jožef bil je tokom svetovne vojne skoraj vedno na tem ali onem bojišču, kjer se je sam na lastne oči prepirčal o junaštvu naših armad ter potem to prezvišenemu cesarju poročal. Opretnovano je prestolonaslednik tudi sam pogumne vojake z zasluge znamki odlikoval. Tak priporočil nam kaže danšnja slika. Nadvojvoda Karl Franc Jožef odlikuje sam zasluzene vojake.

Thronfolger Erzherzog Karl Franz Josef beim Auszeichnen österreichischer Soldaten.